

Motion till riksdagen 2008/09:U247

av **Bodil Ceballos m.fl. (mp)**

Revision av EU:s säkerhetsstrategi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om vilka frågor Sverige bör driva i revisionen av EU:s säkerhetsstrategi.

Motivering

EU:s säkerhetsstrategi från 2003 utgör ramverket för hur de olika medlemsländerna ska agera internationellt och hur EU:s utrikes- och säkerhetspolitik ska utformas. Det pågår nu en revision av strategin, och planen är att Europeiska rådet ska anta en ny strategi i december 2008.

I säkerhetsstrategin beskrivs inledningsvis de samtida hoten mot säkerheten som främst inomstatliga, och strategin påpekar att de som drabbas i första hand är civila. EU beskriver en ny världsordning där levnadsförhållanden i en region kan ha en indirekt eller direkt påverkan på människors säkerhet i en annan region. EU tar avstånd ifrån en politik som bygger på en traditionell syn på säkerhet där nationsstaten står i fokus. Det är en syn som genererar maktpolitiska strategier och som inte är anpassad för att hantera hot i den nya världsordning som växt fram i globaliseringens era. I stället lyfts en fredsfrämjande och konfliktförebyggande politik fram som ska bygga på demokrati, multilateralt samarbete och en nära koppling till FN.

Samtidigt är det ett annat säkerhetsperspektiv som ligger till grund då EU beskriver och listar de mest framträdande hoten i dag. Terrorism återupprepas som ett av de största hoten mot säkerheten, samtidigt som terrorism nästan uteslutande riktas mot stater. Underliggande orsaker till terrorism som fattigdom och brist på respekt för de mänskliga rättigheterna ges mindre fokus. EU diskuterar ej heller hur den egna politiken och det egna agerandet påverkar människors säkerhet, varken inom Europas gränser eller utanför.

Fel! Okänt namn på

EU måste tydliggöra det säkerhetskoncept som tillämpas i strategin och vara konsekvent i sin tillämpning. Europeisk säkerhet bör sätta människan och människans behov i centrum. EU bör erkänna att medborgare i EU inte är säkra förrän alla människor är det, oavsett vilken region de bor i eller vilket kön de har.

I säkerhetsstrategin identifieras icke-statliga aktörer som en ny viktig aktör i den nya världsordningen. De icke-statliga aktörer som lyfts fram är emellertid enbart de aktörer som skapar osäkerhet, dvs. terroristgrupper och den organiserade brottsligheten.

Under de senaste decennierna har icke-statliga aktörer i det civila samhället och NGO:er spelat en allt viktigare roll i arbetet för att förhindra väpnade konflikter, bygga hållbar fred och för att försvara mänskliga rättigheter. Den politik som EU inledningsvis gör anspråk på, dvs. en konfliktförebyggande och fredsfrämjande politik som grundas på multilateralism och samarbete, förutsätter starka, legitima och demokratiska styren – vilka i sin tur är beroende av en aktiv involvering av det lokala, civila samhället. Vidare har organisationer i det civila samhället i Europa utvecklat en expertis vad gäller involveringen av det lokala civila samhället i konfliktdrabbade länder. Kvinnoorganisationer t.ex. spelar en avgörande roll i arbetet för kvinnors rättigheter, kvinnors organisering och för att öka kvinnors deltagande.

För att EU ska kunna leva upp till sina humanistiska policyer och värderingar och till en politik grundad på konceptet mänsklig säkerhet snarare än staters säkerhet måste EU dels erkänna det civila samhällets viktiga roll som en grundförutsättning för legitima och demokratiska styren, dels erkänna den expertis som organisationer i det civila samhället besitter och uttrycka vikten av dialog, koordinering och samarbete med dem i EU:s säkerhetsstrategi.

EU bör också konsekvent utgå ifrån konceptet mänsklig säkerhet då EU listar de främsta och mest aktuella hoten mot säkerheten. Genusrelaterat våld är ett av de största hoten mot mänsklig säkerhet. Enligt FN utgör genusrelaterat våld en av de allvarligaste och mest utbredda överträdelserna av mänskliga rättigheter. Diskriminering och våld ökar risken för konflikt och hindrar och omöjliggör varaktig fred.

Kopplingen mellan jämställdhet och internationell säkerhet blev officiellt erkänt i och med att FN:s säkerhetsråd antog resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet år 2000. Resolutionen understryker det brådskande behovet av att öka kvinnors deltagande i fredsbyggande och att tillgodose de särskilda skydd som behövs för att säkra kvinnors och flickors säkerhet under konflikter. För att vidare understryka de förödande effekterna av genusrelaterat våld i konflikter antogs resolution 1820 i juni 2008. I den krävs att sexuellt våld upphör i konflikter och att sexuellt våld erkänns som en typ av handling som bidrar till att konflikter förstärks och att fredsprocesser hejdas.

Mänskliga rättigheter och jämställdhet och dess koppling till demokrati och hållbar utveckling utgör grunden i flera olika internationella instrument som är erkända av EU:s medlemsländer: från Cedaw, till Pekingdeklarationen och "Platform for Action", millenniemålen, resolutionerna 1325 och 1820.

EU förbinder sig till dessa olika instrument och borde aktivt arbeta med deras fulla implementering, inte bara inom medlemskapet utan också i sina

Fel! Okänt namn på

relationer och avtal till tredje part, detta genom att erkänna genusrelaterat våld som ett av de allvarligaste hoten mot mänsklig säkerhet i den europeiska säkerhetsstrategin samt genom att hänvisa till förslagen i 1325 och 1820 och uttala en politisk förpliktelse att leva upp till dessa förslag.

Förslag

Sverige bör lyfta upp följande frågor i revisionen av EU:s säkerhetsstrategi:

I revisionen av EU:s säkerhetsstrategi bör EU tydliggöra det säkerhetskoncept som tillämpas i strategin. Europeisk säkerhet bör sätta människan och människans behov i centrum. I en reviderad version av strategin bör EU explicit erkänna att medborgare i EU inte är säkra förrän alla människor är det, oavsett vilken region de bor i eller vilket kön de har.

I revisionen av säkerhetsstrategin bör vikten av det civila samhället som grund för legitima och demokratiska styren bekräftas.

Expertisen hos organisationer i det civila samhället, särskilt kvinnoorganisationer, bör erkännas och behovet av dialog, koordinering och samarbete med dem uttryckas.

Könsrelaterat våld, oavsett om det riktas mot kvinnor, män eller barn, bör inkluderas som en specifik kategori och listas som ett av ”nyckelhoten” i den uppdaterade versionen av EU:s säkerhetsstrategi, vilken i sin tur bör hänvisa till förslagen i FN:s resolutioner 1325 och 1820 och uttala en politisk förpliktelse att leva upp till dessa förslag.

Stockholm den 2 oktober 2008

Bodil Ceballos (mp)

Esabelle Dingizian (mp)

Max Andersson (mp)

Peter Rådberg (mp)